

32 Podboje Napoleona

WYMAGANIA WYNIKAJĄCE Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ

XVIII. Epoka napoleońska. Uczeń:

1) charakteryzuje zmiany polityczno-ustrojowe i społeczno-gospodarcze w Europie w okresie napoleońskim.

CELE LEKCJI

Uczeń:

ZNA

- daty: 1795, 1796, 1799, 1801, 1804, [1805, 1806, 1807,]
- postać: Napoleona Bonapartego,
- postanowienia konstytucji francuskiej z 1795 r.,
- cel powstania Kodeksu Napoleona,
- cele polityczne Napoleona,
- ramy chronologiczne wojen napoleońskich,
- [▪ postanowienia pokoju w Tylży.

ROZUMIE

- pojęcia: dyktatoriat, kampania włoska, konsulat, konkordat, Kodeks Napoleona, [blokada kontynentalna,]
- znaczenie Kodeksu Napoleona dla rozwoju prawa,
- związek między planami Napoleona a relacjami między Francją a innymi krajami Europy.

POTRAFI

- przedstawić okoliczności, w jakich dyktatoriat przejął władzę we Francji,
- scharakteryzować rządy dyktatoriatu,
- opisać działalność Napoleona we Włoszech,
- wyjaśnić, w jaki sposób Napoleon przejął władzę we Francji,
- przedstawić działalność Napoleona w okresie konsulatu,
- przedstawić przebieg wojen napoleońskich,
- wskazać na mapie miejsca najważniejszych bitew wojen napoleońskich,
- wskazać na mapie zasięg podbojów dokonanych przez Napoleona,
- [▪ przedstawić stosunek sił austriacko-rosyjskich i francuskich przed bitwą pod Austerlitz,
- opowiedzieć o przebiegu bitwy pod Austerlitz,

- przedstawić wpływ wojen napoleońskich na pozycję Francji w Europie,
- dostrzec zmiany w Europie zachodzące pod wpływem podbojów Napoleona,
- określić, jak zmieniło się nastawienie części społeczeństwa francuskiego do polityki podbojów Napoleona,
- wyjaśnić, z czego wynikało negatywne nastawienie do Napoleona wśród innych narodów europejskich,
- ocenić działania polityczne i wojskowe Napoleona.

CZAS ZAJĘĆ

1 godzina lekcyjna.

I. Wprowadzenie

Prosimy uczniów o przypomnienie najważniejszych przyczyn, które doprowadziły do wybuchu rewolucji francuskiej. Następnie pytamy o zachodzące w trakcie rewolucji zmiany jej charakteru i o stosunek społeczeństwa francuskiego do kolejnych rządów rewolucyjnych.

Podajemy temat i formułujemy cele lekcji.

II. Rozwinięcie

Informujemy uczniów, że prześledzimy wydarzenia związane z kolejnym etapem dziejów Francji z perspektywy losów i emocji zwykłego mieszkańca tego państwa, a także mieszkańców innych krajów europejskich.

Dzielimy klasę na osiem grup i każdej dajemy: zestaw kart z emocjami ► , zestaw kart z wydarzeniami ► oraz instrukcje ► .

Grupa I

Zapoznajcie się z podrozdziałem *Dyrektoriat i kampania włoska* (s. 226). Wybierzcie wydarzenia, które są związane z waszą częścią historii napoleońskiej Francji, oraz te emocje, które mogły towarzyszyć mieszkańcom Francji w tym okresie.

Przygotujcie również krótkie uzasadnienie, dlaczego dokonaliście takiego wyboru.

Grupa II

Zapoznajcie się z podrozdziałem *Dyrektoriat i kampania włoska* (s. 226). Wybierzcie wydarzenia, które są związane z waszą częścią historii Europy w czasach Napoleona, oraz te emocje, które mogły towarzyszyć mieszkańcom innych państw europejskich w tym okresie.

Przygotujcie również krótkie uzasadnienie, dlaczego dokonaliście takiego wyboru.

Grupa III

Zapoznajcie się z podrozdziałem *Konsulat Napoleona* (s. 227). Wybierzcie wydarzenia, które są związane z waszą częścią historii napoleońskiej Francji, oraz te emocje, które mogły towarzyszyć mieszkańcom Francji w tym okresie.

Przygotujcie również krótkie uzasadnienie, dlaczego dokonaliście takiego wyboru.

Grupa IV

Zapoznajcie się z podrozdziałem *Konsulat Napoleona* (s. 227). Wybierzcie wydarzenia, które są związane z waszą częścią historii Europy w czasach Napoleona, oraz te emocje, które mogły towarzyszyć mieszkańcom innych państw europejskich w tym okresie.

Przygotujcie również krótkie uzasadnienie, dlaczego dokonaliście takiego wyboru.

Grupa V

Zapoznajcie się z podrozdziałem *Wojny napoleońskie* (s. 228–231). Wybierzcie wydarzenia, które są związane z waszą częścią historii napoleońskiej Francji, oraz te emocje, które mogły towarzyszyć mieszkańcom Francji w tym okresie.

Przygotujcie również krótkie uzasadnienie, dlaczego dokonaliście takiego wyboru.

Grupa VI

Zapoznajcie się z podrozdziałem *Wojny napoleońskie* (s. 228–231). Wybierzcie wydarzenia, które są związane z waszą częścią historii Europy w czasach Napoleona, oraz te emocje, które mogły towarzyszyć mieszkańcom innych państw europejskich w tym okresie.

Przygotujcie również krótkie uzasadnienie, dlaczego dokonaliście takiego wyboru.

Grupa VII

Zapoznajcie się z podrozdziałem *Napoleońska Europa* (s. 231–232). Wybierzcie wydarzenia, które są związane z waszą częścią historii napoleońskiej Francji, oraz te emocje, które mogły towarzyszyć mieszkańcom Francji w tym okresie.

Przygotujcie również krótkie uzasadnienie, dlaczego dokonaliście takiego wyboru.

Grupa VIII

Zapoznajcie się z podrozdziałem *Napoleońska Europa* (s. 231–232). Wybierzcie wydarzenia, które są związane z waszą częścią historii Europy w czasach Napoleona, oraz te emocje, które mogły towarzyszyć mieszkańcom innych państw europejskich w tym okresie.

Przygotujcie również krótkie uzasadnienie, dlaczego dokonaliście takiego wyboru.

Uczniowie pracują w grupach, a po upływie wyznaczonego czasu prezentują wyniki swojej pracy. Zachęcamy ich, aby zwrócili uwagę na to, czy istniała jakaś zależność między emocjami, które towarzyszyły Francuzom, a emocjami mieszkańców innych krajów Europy. Jeżeli uczniowie ją wychwycą, pytamy o możliwe przyczyny takiego stanu rzeczy.

W trakcie analizowania mapy w podręczniku (s. 229) zachęcamy uczniów, aby zastanowili się, czy oprócz Francuzów istniały w Europie jakieś narody, które także mogły być zadowolone z sytuacji panującej na kontynencie.

III. Podsumowanie

Inicjujemy dyskusję (materiał dla nauczyciela) wokół pytania:

- Napoleon – geniusz czy krwawy despot?

Odwołując się do informacji, które uczniowie uzyskali podczas zajęć, zachęcamy ich, aby sformułowali argumenty potwierdzające bądź zaprzeczające jedną z ocen postaci Napoleona.

W podsumowaniu zajęć zwracamy uwagę, że jakkolwiek nie zostałaby oceniona ta postać, to w efekcie działań najpierw francuskich rewolucjonistów, a później samego cesarza Francuzów powrót do starego ładu i porządku opartego na istnieniu nierównych sobie stanów był już niemożliwy.

Metody kontroli

Ćwiczenia 2 [i 3] (zeszyt ćwiczeń, s. 105).

Praca domowa

Ćwiczenie 1 (zeszyt ćwiczeń, s. 102–104).

Materiał dla nauczyciela

Dyskusja

Metoda polegająca na wymianie zdań lub poglądów na dany temat między nauczycielem a uczniami lub między uczniami. Punktem wyjścia dyskusji jest odmiennosc stanowisk osób (obozów) biorących w niej udział, natomiast jej celem – znalezienie rozwiązania, które będzie możliwe do zaakceptowania przez wszystkie strony uczestniczące w dyskusji.

Stosowanie tej metody umożliwia porządkowanie, systematyzowanie i utrwalanie zdobytej wiedzy, a także wzbogacanie jej o nowe elementy. Ponadto pozwala ona na doskonalenie umiejętności budowania dłuższej wypowiedzi ustnej, uczy właściwej argumentacji, obrony własnego stanowiska oraz krytycznego myślenia. Z kolei aspekt wychowawczy dyskusji polega na budowaniu odpowiednich relacji między rozmówcami – liczenia się z opinią drugiej osoby, uznawania argumentów strony przeciwnej, jeśli są słuszne, czy lepszego rozumienia innych.

Duże znaczenie dla właściwego przebiegu dyskusji ma prowadząca ją osoba. Do jej zadań należy zaproponowanie zasad, na jakich odbywać się będzie wymiana poglądów, egzekwowanie tych zasad, kierowanie przebiegiem dyskusji, udzielanie głosu uczestnikom, podsumowanie pojawiających się ustaleń oraz sformułowanie ostatecznych wniosków.

Zasady poprawnie prowadzonej dyskusji:

- nieprzerywanie sobie wypowiedzi,
- wzajemne słuchanie się uczestników,
- przestrzeganie określonych ram czasowych wypowiedzi,
- atakowanie problemu, a nie przeciwnika,
- dopuszczanie do głosu innych uczestników.